

مذاکرات مجلس

صورت مشروح مجلس روز پنجشنبه ۲۲ امرداد ماه ۱۳۲۳

فهرست مطالب:

- ۱ - تصویب صورت مجلس
- ۲ - اظهارات آقایان: کام بخش، نایب رئیس و دکتر شفق راجع به کمیسیون فرهنگ
- ۳ - تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر بهداری
- ۴ - مذاکره در دستور
- ۵ - طرح و تصویب اعتبار نامه آقای جمال امامی از خوی و ماکو
- ۶ - قرائت گزارش شعبه راجع بنمایندگی آقای عباس پاشا نیموری

مجلس دو ساعت قبل از ظهر بر باست آقای امیرتیمور (نایب رئیس) تشکیل گردید

صورت مجلس روز پنجشنبه ۱۹ امرداد ماه را آقای طوسی (منشی) قرائت نمودند

نایب رئیس - بسیار خوب اصلاح می شود. آقای

[۱- تصویب صورت مجلس]

نایب رئیس - در صورت مجلس اعتراضی هست؟ آقای گله داری.

ساسان جنابعالی نسبت بصورت جلسه فرمایشی داشتید؟

گله داری - بنده را جزء دیر آمدگان نوشته اند

ساسان - بنده جلسه قبل متعدد بودم بوسیله تلفون هم

در صورتی که بنده از اول وقت حاضر بودم.

نایب رئیس - اصلاح خواهد شد. آقای تجدد.

اطلاع دادم مدعیان بنده را غائب بدون اجازه نوشته اند.

*) عین مذاکرات مشروح پنجاه و دومین جلسه از چهاردهمین دوره قانون گذاری (مطابق قانون ۸ آذر ماه ۱۳۰۵)

اداره تندنویسی و تحریر صورت مجلس

*) اسامی غایبین جلسه گذشته که ضمن صورت مجلس خوانده شده:

غایبین با اجازه - آقایان: بیات - خاکباز - رحیمیان

غایبین بی اجازه - آقایان: افخمی - مظفرزاده - دکتر اعتبار - شجاع - نقابت - کفایی - آصف - صدمصام - فتوحی - قبادیان

ظرفی - ساسان - سیف پور - دکتر عبدی - دشتی - طهرانچی - مهدل - حشمتی - عدل

دیر آمدگان بی اجازه - آقایان: گیو - طباطبائی - تجدد - گنابادی - دهقان - کام بخش - زفیعی - صدریه - گله داری

تجدد - بنده را هم جزء دیر آمد کاف نوشته‌اند در صورتی‌که بنده از اول وقت در مجلس حضور داشتم.

نایب رئیس - اصلاح خواهد شد. آقای عدل.

عدل - بنده را هم جزء غائبه‌ان بی اجازه نوشته‌اند در صورتی‌که بنده راجع بیک پیش آمدی که در خاخواده اتفاق افتاده بود توانستم بیایم و معمور بودم بمقام ریاست هم اطلاع دادم در صورت مجلس غائب بی اجازه نوشته‌اند.

نایب رئیس - اصلاح میشود. صورت مجلس تصویب شد. عده‌ای از آقایان اجازه خواسته‌اند که قبل از دستور صحبت بگفند (بعضی از نماینده‌گان - دستور دستور). اگر اجازه میفرمایند آقایان مذاکره‌گران را بفرمایند.

[۲. اظهارات آقایان : کام بخشش، نایب رئیس و دکتر شفق راجع به کمیسیون فرهنگ]
کام بخشش - بنده تذکر نظامنامه‌ای دارم. اجازه میفرمایید؟

نایب رئیس - راجع به آقا؟

کام بخشش - راجع به کمیسیونها است طبق ماده ۲۵ آئین نامه داخلی

نایب رئیس - بفرمایید

کام بخشش - در قسمت اخیر ماده ۲۵ نوشته است تمام کمیسیونهای ماده (۱۵) باید دو ماه بدو ماه صورتی از خلاصه اعمال خودشان در مجلس علنی تقدیم نمایند و صورت منبهره در روزنامه طبع خواهد شد هر طرح یا لایحه قانونی که بکمیسیون راجع میشود باید رایپر آن منتظر در ظرف دوماه از تاریخ ارجاع داده شود و الاصحاب لایحه حق دارد از مجلس درخواست کند که مباحثه آنرا جزو دستور مجلس فرارده‌نالا آن بیش از دوماه است که طرح مربوط بداشکده دامپزشکی به کمیسیون فرهنگ مراجعه شده است و بنده بارها خواهش کرده‌ام که تذکر داده شود در اینجا حضور پیدا کنند و آن عرض میکنم هر موقع که کمیسیون فرهنگ تشکیل شده است تا بحال هیچ‌کدام حاضر نشده‌اند و تقاضا میکنم از مقام ریاست یا تذکر بدنه‌ند که آقایان حاضر بشوند و یا اگر معمور نند استعفا بدنه‌ند از آن کمیسیون که ما بتوانیم کار کنیم و الغیر ممکن است

دعوت و در جلسه منبور اعضا اصلی و علی البطل معلوم و آقای حاجی امین‌الاسلام هاشمی بر ریاست انجمن تعیین میشوند

بدوآ از طرف انجمن مقداری آگهی و تعریف با قانون و آین نامه مطابق آچه در ادوار قبل معمول بوده بشعب

فرعی ارسال که آگهی ها را الصاق و انتخابات را شروع کنند و حسب الدستور شماره ۱۲۲۸/۵۵۴۸ وزارت کشور

مقرر میشود جریان انتخابات تا ورود بازارس تعطیل شود و

انتخابات از تاریخ ۲۲/۶/۱۰ تعطیل میشود بعدا استانداری

استان چهارم ضمن دستور شماره ۴۰۳۶ - ۲۲/۶/۲۰ مقرر

میدارد انتخابات را شروع و اگر نواقصی باشد بر طرف شود

و طبق دستور شماره ۴۰۳۶ - ۹/۲۷ استانداری آگهی

انتخابات برای دفعه دوم در تاریخ ۲۲/۱۰/۵ منتشر میشود

که در تاریخ ۲۰ دیماه ۲۰ توزیع تعریف و اخذ رأی شروع شود

و انجمن مدت توزیع تعریف را پازدده روز مقرر میدارد که

در پنجم بهمن ماه تمام شود برای دفعه دیگر بشماره ۱۰۶

استانداری مقرر میدارد که انتخابات تعطیل شود و بعداً ضمن

دستور شماره ۱۲۵ مقرر میشود که انتخابات را شروع کنند

و در تاریخ ۱۰ بهمن ۲۲ آگهی میشود که از ۱۵ بهمن تا

بیست و پنجم توزیع تعریف و اخذ رأی میشود و تقلیل مدت

از ۱۵ روز بهده روز بر حسب دستور نگرانی شماره ۴۷۸۰

- ۲۲/۱۰/۱۶ استاندار چهارم بوده که بنظر ایشان مدت

۱۵ روز برای توزیع تعریف و اخذ رأی زیاد بوده و ۱۰ روز

را کافی دانسته‌اند و استدلال کرده‌اند که در رضایته هم مدت

هفت روز بوده است.

و انجمن مرکزی باستناد ایندستور و این استدلال با

تقلیل مدت موافقت و مقر و میدارد در انجمن‌های فرعی و شعب

هم نیز مدت از ۵ الی ۷ روز تجاوز نکند.

و چون مقرر بوده از طرف انجمن مرکزی نماینده‌گانی

بحوزه‌های فرعی و شعب برای تشکیل انجمن و امور مربوطه

بروکد و بواسطه بارش برف و سردی هواعزیمت نماینده‌گان

در موعد مقرر مقدور نگردیده لذا انجمن موافقت میکند که

توزیع تعریف و اخذ رأی از بیست بهمن شروع شود و

خوانده میشود:

پیشنهاد میکنم. لایحه بهداری جزو دستور شود

نایب رئیس - آقای دهستانی

دهستانی - عرض کنم، کمان نمیکنم که در این قسمت

از طرف آقایان راجع به لایحه بهداری مخالفی باشد بنده هم

همچو اصراری ندارم از وزارت دارای هم کسی حاضر نیست

چون آقای وزیر بهداری تشریف دارند و این لایحه هم مختصر

است اگر آقایان اجازه میفرمایند جزو دستور شود و بعد

کزارش کمیسیون بودجه مطرح شود.

نایب رئیس - آقای فاطمی جناب‌الهی مخالف هستید؟

فاطمی - بلی آقا بنده با لایحه بهداری مخالف نیستم

که جزو دستور گذاشته شود ولی لایحه راجع به بودجه ناتمام

است و این کار مربوط است به کمیسیون بودجه مجلس اول

لایحه بودجه را که مورد مذاکره هم واقع شده است تقاضا

میکنم بگذرانند بعدهم لایحه بهداری مطرح شود.

مهندس فریور - بلی آقا بترتیب تقدم و تأخیر او ایج

قرائت شود

دهستانی - بنده هم موافقت میکنم بعد از بودجه جزو

دستور شود.

[۱-۵. طرح و تصویب اعتبارنامه آقای جمال امامی از خوی و ماکو]

نایب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای دولت آبادی رسیده

است که اعتبارنامه آقای جمال امامی مطرح شود البته آقایان

موافقت میفرمایند که مطرح شود آقای کام بخش بفرمائید

قرائت کنید

(آقای کام بخش بجای آقای امیر تمور هنرمند شعبه چهارم

کزارش انتخابات حوزه خوی و ماکو را راجع بنمایند کی

آقای جمال امامی بشرح زیر قرائت نمودند)

شعبه چهارم در تاریخ شنبه ۲۷ خرداد ماه ۱۳۹۳ برای رسیده

به پروتکله انتخابات خوی و ماکو تشکیل و جریان انتخابات

طبق صورت مجلس و محتویات پرونده بنحویست که توضیح

میشود:

در تاریخ ۲۲/۵/۲۲ و شش نهار از طبقات شش کانه

اهمی از طرف فرماندار برای تعیین انجمن نظارت انتخابات

-

کار کمیسیون حل بشود. فقط چند نفر حاضر میشوند

و بقیه حاضر نمیشوند. تا حال اساساً يك جلسه فقط

حاضر شدند که رئیس و منشی و نایب رئیس انتخاب شدند

بنده این موضوع را تذکر میدهم که کمیسیون تشکیل

داده شود و اگر چنانچه لازم شد در مجلس مطرح شود.

نایب رئیس - تذکر داده خواهد شد.

دکتر شفق - بنده رئیس کمیسیون فرهنگ هستم

اجازه میخواهم توضیح بدهم ...

نایب رئیس - آقا این موضوع مطرح نیست.

دکتر شرق - مختصرآ عرض میکنم تا آقایان مطلع

شوند. اجازه می فرمائید؟

نایب رئیس - عرض کردم مطرح نیست آقا.

دکتر شرق - در باب کمیسیون فرهنگ بنده تا

کنون ۵ مرتبه کارمندان کمیسیون را دعوت کردم و از

قراری که خود آقایان هم اطلاع دارند عضو کمیسیونهای

دیگر هم بد بختانه جمع نمی شوند و آقای بهبهانی هم

الساعه میفرمایند که کمیسیون دادگستری هم بیشترشان

جمع نمی شوند و بموجب اطلاعی که بنده دارم باستثنای

کمیسیون بودجه، شعبه‌ها و کمیسیونهای دیگر اعضاء شان

جمع نمی شوند جا دارد که هیئت رئیسه و خود نماینده‌گان

محترم اهتمام بفرمائند که کمیسیونها مرتبأ اجتماع کنند

[۳-۳. تقدیم یک فقره لایحه از طرف آقای وزیر بهداری]

نایب رئیس - آقای وزیر بهداری فرمایشی دارید؟

وزیر بهداری (آقای دکتر مالک) - خاطر متوجه

آقایان مسبوق است که در کشور ما چندی است ادویه‌های

اختصاصی و داروهای طبی درست میکنند مابرای اینکه

این نوع داروها تحت کنترل وزارت بهداری باشد و از احاظ

بهداشت مورد اطمینان باشد و مضر جهة عامه نباشد لایحه

جهة کنترل و جلوگیری از مصرف داروهای فاسد شده تهیه

شده است که برای تصویب تقدیم مجلس شورای اسلامی میکردد

نماینده‌گان - بسیار خوب

نایب رئیس - بکمیسیون ارجاع میشود

[۴-۴. مذاکره در دستور]

نایب رئیس - پیشنهادی آقای دهستانی فرموده اند که

-

۶۱ - **قرارت گزارش شعبه ۴ راجع بنمایندگی آقای عباس پاشا تیموری از خوی و مسکون آن آن بحاله بعد**

نایب رئیس - گزارش دیگری از شعبه بعرض میرسد.
(آقای کام بخش گزارش انتخابات حوزه خوی و ماکو را بنمایندگی آقای عباس پاشا تیموری بشرح زیر قرائت نمودند).

جریان انتخابات خوی و ماکو بنحوی است که در گزارش قبل معرف شد و شعبه چهارم صحبت نمایندگی آقای عباس پاشا تیموری را که دارای ۱۳۷۰۱ رأی بوده اند تصدیق نموده و خبر آن اینکه تقدیم میشود.

نایب رئیس - آقای فرخ فرخ - مخالف.

نایب رئیس - آقای حکمت - مرض حکمت - موافق

نایب رئیس - خوب بجلسه آینده مسکون میشود اجازه میفرمایند گزارش کمیسیون بودجه مطرح شود و آن را بگذرانیم بعدهم البته اگر آقایان هم فرمایشانی داشته باشند مجال خواهد بود که بفرمایند.

پیمیش اسفندیاری - اجازه های گذشته محفوظ است آقا؟
نایب رئیس - بلی آقا محفوظ است.

| ۷ - تقدیم یک ورقه سوالیه از طرف آقای جمال امامی |

جمال امامی - اجازه میفرماید؟ بنده یک عرضی دارم
نایب رئیس - بفرمایید

جمال امامی - بنده سوالی دارم اجازه بفرمایید قرائت کنم. سوال بنده راجع به مصاحبه است که آقای دکتر میلسپو با مدیر روزنامه ستاره کرده بودند و بنظر آقایان رسیده است بنده هم آن روزنامه را آوردہ ام اگر اجازه بفرمایید متن سوال را قرأت کنم.

نایب رئیس - آقایانی که گزارش شعبه چهارم را راجع

بنمایندگی آقای جمال امامی از خوی و ماکو صمیح میدانند

مراتب برای اطلاع عامه آگهی میشود در اجمن فرعی ماکو اختلافاتی ظاهر و بعضی از اعضاء انجمن بعلت غیرقانونی بودن جریان مستغفی که از اعضاء علی البدل بجای آنان معلوم میشوند و رئیس انجمن با چند نفر دیگر مجدد از عضویت مستغفی و دیگری برای است انجمن تعیین و شروع بکار میکنند در حوزه شاهپور بعد از ۲ روز از توسعه تعریف و اخذ رأی انجمن تعطیل میشود و مجدداً که شروع بکار میکند دوروز علاوه بر مردمتی که مقرر بوده بتوسعه تعریف و اخذ رأی مشغول میشوند در حوزه مرند بواسطه اختلافات انجمن از مدت مقرره دوروز کمتر توزیع تعریف و اخذ رأی میشود. در حوزه ایوغانی هم یکروز علاوه بر مردمت مقرر توزیع تعریف و میشود و علاوه شناسنامه رأی دهنده کان را انجمن ملاحظه نموده و مهر نکرده وبهین ملاحظه انتخابات حوزه مرند بوره را انجمن مرکزی صحیح ندانسته ورد و قبول آنرا بنظر مجلس شورای واگذار نموده است.

در حوزه چای پاره بعلت آنکه عده از ساکنین قراء اطراف مسلحانه برای اخذ تعریف و دادن رأی بمکان آمده بودند انجمن دوروز بعد از مدت معینه بتوسعه تعریف و اخذ رأی پرداخته و مدت در حوزه منور ۳ روز بوده است و مجموعاً در حوزه انتخابیه خوی و ماکو و شعب فرعیه ۲۴۰۳۱ ورقه تعریف و اخذ رأی شده و آقای جمال امامی خوئی با اکثریت ۱۵۴۸۲ رأی بنمایندگی مجلس شورای ملی تعیین شده اند و در تاریخ ۱۸/۱۲/۲۲ که انجمن مرکزی برای رسیدگی بشکایات تشکیل میشود سیزده فقره شکایات و اصله را ملاحظه و چون شکایات از انتخابات و انجمن مرکزی بوده شکایات را اورده و رسیدگی بشکایات اموکول و احلال خود خود را اعلام کرده است شعبه چهارم هم پس از رسیدگی و مذاقه در محیطیات پرونده صحت نمایندگی آقای جمال امامی را بآکر اکثریت تصویب و گزارش آن بشرحی است که معرف شده نایب رئیس - آقایانی که گزارش شعبه چهارم را راجع بنمایندگی آقای جمال امامی از خوی و ماکو صمیح میدانند (اکثر برخاستند) تصویب شد

ایران سرچشم کرفته و امثال دکتر میلسپو ناصیز تر و د کوچکتر از آنند که ضامن استقلال چنین کشوری بشوند.

آقای نخست وزیر : راست است که ملت ایران ارزش فرادری برای دوستی و داد آمریکا اقبال است و ملت آزادمنش آمریکا را علمدار آزادی و طرفدار حق حاکمیت ملل و اعلام کننده منشور اتفاقی میداند ای این دوستی و حسن نظر نسبت به بدبادی عالی تمدن آمریکا ایجاد نمیکند که هر لاطائی و عمل ناشایستی را از طرف دکتر میلسپو که محققان مغایر افکار عمومی یک ملت آزاد است تحمل کنیم.

بنابراین خواهشمندم در مجلس شورای ملی حاضر شده در پیشگاه نمایندگان پاسخ دهید که در قبال این اظهارات دکتر میلسپو که نما با استقلال و حق حاکمیت ما دارد دولت چه عکس العملی از خود نشان داده و چه اقداماتی معمول داشته است.

مهندس فریور - احسنت.

نایب رئیس - با آقای نخست وزیر ابلاغ میشود.

| ۸ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون بودجه راجع به بوجه سال ۱۳۴۳ گل کشور

محمد طبا طبائی - آقادستور راجع به چیست؟

نایب رئیس - راجع بگزارش کمیسیون بودجه است و اجازه های جلسه قبل محفوظ است و اگر آقای طبا طبائی توجه میفرمودند. محتاج بسیار بود.

گزارش کمیسیون بودجه مطرح است آقای مهندس فریور
جنابعالی مخالف هستید؟

مهندس فریور - بلی، عرض کنم که بنده آرزویه عنوان مخالف با کفايت مذاکرات دلائل مخالفتم را با این طرح بعرض آقایان رساندم چهار قسم است این را پرست کمیسیون بودجه بسکی قسم الف که عبارتش را بنده میخوانم :

مجلس شورای ملی اجازه میدهد که ناموقع تصویب قطعی بودجه سال ۱۳۴۳ در آمدۀ ای پیش بینی شده دولت در جهان اینهمه بدان مینازند از تمدن عالی و روح فنا نایذیر بودجه تقدیمی برای سال مزبور وصول شود.

این از لحاظ مراعات قانون اشکالی ندارد یک عملی است که میشود این قسمت البته قابل اعتراض نیست لکن کمیسیون بودجه از لحاظ اینکه عمل مطابق مر قانون بشد این را پیشنهاد کرده و اشکالی ندارد در قسمت ب که مینویسد. اعتبارات اضافی که در بودجه ۱۳۲۳ پیش بینی شده و تأخیر تصویب آنها ممکن است مضر باصلاحات کشور باشد پس از تصویب کمیسیون بودجه در حدود اعتبارات پیشنهادی دولت قابل پرداخت است. بنده ایراد دارم ایراد از این لحاظ است که اختیار بدده مجلس بکمیسیون بودجه که آن آخرین کلمه با کمیسیون بودجه باشد و از خودش سلب اختیار بگذرد این بنظر بنده مطابق بالصول نیست حق این است که بودجهها برود در کمیسیون بودجه و کمیسیون مطالعه اش بگذرد بیاورد به مجلس ولی با عبارت (برای تصویب رقم کل آن) مخالفم اگر ما یکدفعه اجازه دادیم به کمیسیون بودجه و تصریح کردیم که بعد مجلس فقط حق دارد راجح برقم کلش صحبت کند حق مداخله در اجزای بودجه را از خودمان سلب کرده این این است که بنده پیشنهاد کردم که این عبارت برای تصویب رقم کل آن حذف شود و عبارت آن این طور شود و بودجه هروز اخانه را که تحت یک ماده بضمیمه صورت جزء برای تصویب به مجلس شورای ملی تقدیم گشته این را هم بنده با آقای خبر کمیسیون صحبت کردم ایشان موافقند و من خیال میکنم که همه آقایان هم موافق باشند برای اینکه هیچگن مخالف با این نیست که این حق از مجلس شورای ملی سلب نشود در قسمت دال اساساً من با تمامی مخالفم نوشته شده است که نادام که بودجه های جزء هر وزارت اخانه مطابق بند ب.ج. بتصویب مجلس شورای ملی نرسید هزینه کشور بر طبق قانون آن مصوب پرداخته شود.

این عبارت اجازه میدهد به مجلس که نا آخر سال ۱۲ و ۱۲ تصویب کند و همین طور پردازد دیگر اصلاً مجلسی برای رسیدگی مجلس باقی نمیماند باز ما آخر هر ماه که ۱۲ را تصویب مینکردم احتیاطاً یک قری هم میزدم که چرا ۱۲ را آوردید آن حق قر را هم از خودهای داریم سلب میکنیم و تصویب این قسمت موجب خواهد شد بطور کلی با ارجاع این حق بکمیسیون که اولاً بعضی بودجه های که مورد نظر مجلس است داشته است میشود و هم مراعات اصول شده است یعنی کمیسیون بودجه مطالعه اش را کرده و آورده به مجلس قابل پرداخت است با این ترتیب هم آن عملی که کمیسیون بودجه نظر داشته است میشود و هم مراعات اصول شده است در زیر مول (Dernier mot) یعنی آن کلمه آخرش با مجلس است این در کمیسیون بودجه که با آقای عمامد السلطنه فاظمی هم صحبت

کارشان هم که لنگ نمیماند آخر ماه با آخر ماه هم ^{۱۲} را طاهری فرائت میشود: پیشنهاد میشود مذاکرات کافی باشد و پیشنهادها مطرح شود.

ایرج استندی - بنده مخالف.

نایب رئیس - آقای استندی بفرمائید.

استندی - این گزارشی که تنظیم شده این درحقیقت بودجه کل کشور است که آورده اند و اینجا مطرح کرده اند دیگر مذاکرات کافی است معنی ندارد این بودجه همکنی است که میخواهند بگذرانند و مارا دریک امپاسی بگذرانند که بعدما هیچ راجع ببودجه حرفي توانیم بزیم بنده عقیده ام این است که یک امر مهم و معضلي مثل بودجه را نمیشود با این مذاکرات کافی است دهن مردم را بست و ما اگر بخواهیم این بودجه را بهمین بی سروصدائی بگذرانیم اینطور نمیشود و بایستی ملت ایران و مردم بهمند که اصل بودجه چیست و ملت ایران بداند که در مقابل این بودجه چه مبارزه و چه فدایکاری شده دیگران نخواستند گوش بدند والا این بودجه را نمیشود اینطور از مجلس گذراند بدون سر و صدا این است که بنده با کفایت مذاکرات مخالفم.

نایب رئیس - آقای دکتر طاهری توضیح میفرمائید

برای این پیشنهاد؟

دکتر طاهری - اینکه آقای استندی فرمودند که این بودجه کل مملکتی است که تصویب میشود اتفاقاً بر عکس و برخلاف این است زیرا بودجه کل کشور که آمده است مطابق این لایحه بایستی بعد بیايد و تصویب شود.

ایرج استندی - اجازه پرداخت داده شده است

دکتر طاهری - ابدأ، توجه بفرمائید آن قسمت دال که اجازه میدهد پرداخت شود آن قسمت حذف می شود بنابراین موضوع پرداختی درین نخواهد بود و بودجه های دیگر را هم که کمیسیون بودجه رسیدگی میکنند می آید و باید با اجازه مجلس تصویب شود از این جهه این بودجه کل کشور نیست که میگذرد، این اجازه ایست از مجلس که چطور رسیدگی بگند بودجه را و چطور تهیه بگند و مذاکره

بعضی از نهایندگان - صحیح است.

خبر کمیسیون بودجه - اولاً در دو قسمت اول که آقای مهندس فربور فرمودند راجع باعتبارات اضافی کمیسیون هم عین نظری که آقا فرمودند همین نظر را دارد نظر کمیسیون این است که دولت یک اعیانی را لازم داشت برای یک خرجهای لازمی این را زودتر بدنه که بتوانند از استفاده کنند نظر کمیسیون این بود و این را هم که ما فهمیدیم که البته نظر اکثریت آقایان این است که ما این را علیحده بیاوریم بمجلس با پیشنهاد آقای مهندس فربور موافق خواهیم کرد راجع بقسمت ب همینکه آقا فرمودند البته بنده موافق میکنم برای اینکه رفع سوء تفاهم بشود راجع بتصویب صورت کل آن ولی اصل منظور ما همین بود منظور این بود که هر بودجه را علیحده بیاوریم که رسیده بودجه و شاید از بودجه هایی که رسیده بودجه وزارت پیشه و هنر زودتر به مجلس بیايد میآید اینجا بایک صورت ضمیمه با یک ماده علیحده و مورد بحث واقع میشود منظور ما همین بوده است حالا آقا بارقم کل مخالف بودند ماده آنرا بر میداریم در قسمت دال هم نظر کمیسیون با نظر آقا موافق است که حذف شود.

نایب رئیس - پیشنهادی از آقایان بیوی و دکتر طاهری رسیده است که مذاکرات کافی است پیشنهاد آقای دکتر

یک رویه ایست که نه تنها فایده بحال کشاورزان ندارد بلکه صد درصد بضرر آنها است بنده اگر بخواهم شرح بدهم وضع وزارت کشاورزی را باور بفرمائید شرم آور است خجالت میکشم عرض کنم برای اینکه هر یک از زارعین یا مالکین کاری در وزارت کشاورزی داشته باشند جز اسباب ادبی و اشکال تراشی تأثیری برای جامعه ندارد سابق یک اداره کشاورزی بود آن اداره کشاورزی یک گل و گیاه دروغی یعنی درختهای بی ریشه را میبرند و نمایش باعلمی حضرت رضا شاه پهلوی میدادند پس از رفقن او درختها خشک میشد و یک پول هنگفتی خرج میشد و یا اینکه در قصرها مشغول گل کاری بودند و باور بفرمائید که میلیونها در این مدت خرج وزارت کشاورزی شده است بیندای احد واحد که کوچکترین تأثیری نداشته بلکه بجامعه کشاورزان خسارت زیاد وارد آورده است البته نباید اینجا را از دست داد بنگاه سرمسازی در حصارک یک اداره خوبی است دستان و دیرستان کشاورزی البته باید باشد ولی تصدیق بفرمائید آقایانی که ۱۱ میلیون پول از این وزارتتخانه میگیرند تا بحال چکار کرده اند این وزارتتخانه بمنزله دارالعجزه است آقایان حاضر نشوند یا زده میلیون پولی را بیک وزارتتخانه بدهند که کوچکترین تأثیری برای مردم نداشته این ۱۱ میلیون را نصف کنیتینصف از آن بوزارت بهداری ونصف دیگر را وزارت فرهنگ بدهید که این قانون تعلیمات اجباری را اجرا کنند کمان میکنم صدر صد بنفع و فایده مردم این کشور است اصراری هم ندارم در این قسمت (دکتر رادمنش - اگر اصرار ندارید چرا وقت مجلس را تلف میکنید) برای اینکه ممکن است کمیسیون بودجه همین نظر را داشته باشد ممکن است آقایان موافقت نداشته باشند عیناً بکمیسیون بودجه بفرستند که وقتی که بودجه آنها آمد نظر خود را خواهند گرفت.

مخبر - بطوریکه آقای دهستانی فرمودند البته کمیسیون بودجه هم توجه دارد و این اختیار هم که گرفته شده برای جرح و تعدیل و برای کم و کسر کردن مخارج زیادی است چرا مخالف با وزارت کشاورزی است رویه وزارت کشاورزی

کارهائیکه بی سابقه است و مطالعه کاملی در آن نشده اگر بگذرد بضرر مملکت است بعلاوه یک سوابق نامطلوبی را خدای نکرده ممکن است باقی بگذاریم که در آینده بضرر مملکت تمام بشود این قانون اساسی است که من میخوانم و نمیخواهم تخطی از قانون آنهم قانون اساسی با هر شکلی با هر تعییری یا هر توضیحی بشود و بنظر من این صحیح نیست (صحیح است) اصل ۱۸ قانون اساسی میگویند توسعه امور مالیه جرح و تعدیل بودجه که در این لایحه بالصراحه نوشته شده تغییر در وضع مالیاتها و رد و قبول عوارض و فروعات همچنان ممیزی های جدیده که از طرف دولت اقدام خواهد شد بصویب مجلس خواهد بود (فاطمی - ما هم همین را میگوئیم) اولاً اینجا نه همچو سابقه هست نه همچو قاعده نه همچو قانونی که مجلس به یک کمیسیون اجازه بدهد (مهندس فریور - اجازه را برگرداندیم) اجازه بفرمائید خود لایحه تمام برخلاف قانون است اجازه بدهید آقا که با پیشنهادتان یک موافقتنی شده نباید از نظر کلی و عقیده خود تان منحرف بشوید این لایحه که مطرح شده خواه تصویب شود و خواه رد شود بودجه مملکتی نیست و در هر حال بودجه مملکتی جای تصویب مجلس شورای ملی است اگر اینطور نبود در تمام سوابق ۱۳ دوره مجلس هر کجا که دولت از لحاظ گذراندن بودجه به مضیقه میافتد بجا لایحه یک دوازدهم و دو دوازدهم و سه دوازدهم که ب مجلس میآمده ممکن بود مجلس اجازه بدهد به کمیسیون بودجه که همین کار را بگند ولی این عمل و این رویه صحیح نیست و برخلاف قانون اساسی ملاحظه بفرمائید حتی در اصل صدم متمم قانون اساسی دیدم که مینویسد هیچ مرسوم و انعامی بخزانه دولت حواله نمیشود مگر بموجب قانون حتی انعام اگر برای یک جانی باشد که بیک مستخدمی یک انعامی بدهند مصراحت است که باید با تصویب مجلس باشد (فاطمی - کسی انکار ندارد آقا) اگر انکار ندارید بیانید و موافقت بفرمائید که بودجه را که کمیسیون مشغول عمل دسید کی است و تا آخر مرداد هم قانون دوازدهم برای پرداخت حقوق و اعتبارات گذشته است و دولت می تواند

کمیسیون بودجه برای اطلاع سایر آقایانی که پریروز مذاکرای کردند عرض میکنم باز است میتوانند بیانند آنجا حضور پیدا کنند و مذاکرای که در آنجا میگردید شرم آور است کردم کمیسیون بودجه باز است برخلاف سایر کمیسیونها آقایان نمایندگان میتوانند بیانند آنجا و مذاکرای که در آنجا میشود بشنوند (طباطبائی - کمیسیون های دیگر هم باز است).

مخبر - کمیسیونها دیگر بسته است البته اگر نظری داشته باشد تشریف بیاورند و نظر خود را در آن سو کمیسیونها بدهند و امیدوارم که کمیسیون هم مورد توجه قرار دهد فعلاً هم اگر ما موافق باشیم جایش اینجا نیست و حق این است بودجه وزارت کشاورزی که میاید به مجلس آنوقت ممکن است مذاکره بشود و چون جایش اینجا نبود همانطور که خودتان فرمودید تشریف بیاورید البته امیدوارم که بنظریات شما مورد توجه واقع بشود.

نایب رئیس - آقای دهستانی رأی گرفته شود یا مسخرد میدارید.

دهستانی - مسترد نمیکنم مسکوت بماند و برود بکمیسیون.

نایب رئیس - بسیار خوب پیشنهادی از طرف آقای طباطبائی رسیده قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم قسمت ب ماده واحده حذف شود.

نایب رئیس - آقای طباطبائی توضیحی دارید بفرمائید.

محمد طباطبائی - عرض میکنم اولاً امیدوار هستم آقای فاطمی مخبر کمیسیون از مطالبی که در این باب گفته میشود واقعاً ریجیش پیدا نکنند (مخبر - بنده چه راجحی پیدا میکنم) زیرا شما در کمیسیون بودجه یک نظری غیر از نظر عمومی مثل همه آقایان که ندارید چه فرق دارد که این را پردازید و این فرمول تصویب شود یا مجلس آنرا رد کند از لحاظ شخص آقا عرض میکنم که من در جلسه گذشته عرض کردم هر کاری که مامیکنیم باستی با موازین قانونی با اصول باسیله و با سوابق یک قدری از دیگر باشد

(فاطمی - کسی انکار ندارد آقا) اگر انکار ندارید بیانید و موافقت بفرمائید که بودجه را که کمیسیون مشغول عمل دسید کی است و تا آخر مرداد هم قانون دوازدهم برای پرداخت حقوق و اعتبارات گذشته است و دولت می تواند

پرداخت بکنند اجازه بفرماناید بودجه ها را کمیسیون رسید کی کنند و به مجلس گزارش بدهد تا در هر بودجه مجلس وارد اقلام شده و بجزء هوردرسیدگی قرار دهد (صحیح است) اگر فرض بفرماناید و شاید اینطور هم هست که یکی دو ماه هم ممکن است این مطلب بطول بطول بیانجامد از حیث پرداخت یک یادو دوازدهم دیگر بدهید و با دقت بیودجهها رسید کی گنید و بمجلس گزارش بدهید دولت خودش هم هیچ اصراری ندارد من نمیدانم این کمیسیون بودجه چه اصراری دارد وباصطلاح آتشی ترازدوات است آقای وزیر دارائی دو جلسه است که اینجا حضور دارند و هیچ حرف نمیزند برای اینکار دولت یک قانونی آورد تا آخر مرداد دست و پایش باز است اگر در شهریور هم دولت بمضیقه اقتاد باز برای آن مطابق تمام سوابق یک ماده و احده برای یک دوازدهم دودوازدهم خواهد آورد و لایحه بنظر من صحیح نیست این تطبیق باسوابق و اصول نمیکند پس بیائید این لایحه را نگهدارید آقای فاطمی و بگذارید باشد اگر دولت لازم میداند مطابق فورمول ۱۲ و ۱۳ به مجلس میآورد و ما آن لایحه را تصویب میکنیم یکی دوماه هم دولت میتواند پرداخت بکند قطعاً بعد بودجه کل از کمیسیون بودجه میگذرد و میآید به مجلس و دیگر این مطلبی که گویا آقای فریور هم تصدیق کردند که (بودجه را کمیسیون بودجه تیکه تیکه بیاورد به مجلس) این یک چیز تازه است آقا و بهیچ نحو سابقه ندارد بودجه کل باید برود به کمیسیون و از کمیسیون بمجلس گزارش داده شود و بیاید به مجلس و در تمام فضول و مواد کلیات بودجه باید صحبت بشود و اگر مجلس خواست میتواند تقاضا بکند که بودجه های تفصیلی هر یک از وزارتخانه اهم جزو جزء بیاید بمجلس شورای ملی و مورد رسیدگی و تدقیق قرار گیرد (صحیح است) این بود که بیشنها کردم حذف فسمت ب و فسمت ج را از وسط لایحه اگر هم ناچار باشیم و اگر بخواهیم این لایحه را تصویب بکنیم از دونظر یکی اینکه فسمت الف ماده و احده است که اجازه میدهد که تا موقع تصویب قطعی بودجه سال ۲۳ در آمدهای بیش بینی شده

اصول کلی را کرده باشیم کمیسیون بودجه آمده است یک همچو اجازه را از مجلس شورای ملی خواسته است که در بودجه های تفصیلی و پیشنهادی جرح و تعديل لازم را نموده و بودجه هر وزارتخانه را با صورت جزء برای تصویب تقدیم مجلس نماید یکی دیگر قسمت آخر است که مربوط به ۱۶ و ۱۷ است در اینجا مامتنوجه شدیم که مکانت نامی بودجه ها را مطالعه کرده باشیم و یکی دو وزارتخانه باقی مانده باشد کمیسیون فکر کرد که اگر برای دو وزارتخانه $\frac{1}{16}$ بیاورد شاید صلاح نباشد ولی آقایان اگر حال در نظر دارند ممکن است که پیشنهاد حذف آن را بفرمایند ولی در هر حال اگر آقایان موافقت فرمایند که قسمت دال تصویب شود ضری خواهد داشت بهمن دلیلی که عرض کرد حالا چرا ما این کار را کردیم مکرر آقای مخبر تشریف داشتند مذاکره شد بودجه مملکتی را وقتی که به مجلس دادند یک ارقام در آمد و یک ارقام خرج را دادند و بودجه مملکتی هم در موقع مقرر به مجلس نیامده است وقتی هم که بودجه را به مجلس آوردن مثل ۲۰ سال پیش به یک صورت چهاردهی دادند به اینکه این ارقام در آمد و یک ارقام خرج و برای اینکه ماتمام آنها را بهم میگیریم از دولت درخواست کردیم که بودجه های تفصیلی را بیاورد و بودجه تفصیلی را هم وقتی آوردند کمیسیون بودجه باین امر مواجه شد که در وزارتخانه های پیشگذاری شکلات و سازمان اساسی و صحیحی نداشتند که ما این بودجه ها را بگذاریم جلو مان و تطبیق بکنیم با آن صورت سازمان غیر از وزارت دادگستری که یک قانون سازمان دارد و الا وزارتخانه های دیگر سازمان ندارد یک اداره ای دارند یک بودجه درست شده است یک قسمتی را تحمیل کردند یا بمیل و فی درست شده است یک قسمتی را تحمیل شده است در هر حال یک عدد ارقام دارد و برای کسر این ارقام هم کار آسانی نبود اقا که ما قلم در دست بگیریم و یک ارقامی را حذف کنیم و بعنوان بودجه باقیان گزارش بدهیم بنا بر این با در نظر گرفتن این مطالب کمیسیون بودجه در چندین جلسه بهترین طریق همین را دید و بالاخره این پیشنهاد را کرد و گمان

میکنم که بهترین طریقی است که ما میتوانیم طوری تهیه کنیم که این بودجه سرشق برای سال آتیه باشد و الا اگر میخواستیم مثل سالهای قبل بودجه را بگذرانیم سال آتیه هم بودجه نخواهیم داشت و تمنا میکنم که آقایان تصویب پیشنهاد بود.

نایاب رئیس - خوب چون عده برای اخدرائی کافی نیست پیشنهاد آقای فریور را قرائت بفرمائید.

(شرح زیر قرائت شد)

پیشنهاد میکنم در قسمت ج عبارت (برای تصویب رقم کل آن) حذف شود.

مخبر - موافق

نایاب رئیس - پیشنهاداتی راجع به حذف بند دال ماده واحده از آقای مهندس فریور - دکتر اعتبار و فرمانفرمائیان رسیده قرائت میشود.

مخبر - قرائت لازم ندارد بنده موافقت میکنم.

نایاب رئیس - پیشنهادی از طرف آقای فرهودی رسیده است که قرائت میشود بعد هم پیشنهاد آقای نراقی.

پیشنهاد میکنم تبصره زیر اضافه شود.

- تبصره - مدت اختیار اعطائی بموجب این ماده دو ماه موردندارم مقصود از این پیشنهاد این است که کمیسیون عرضی ندارد که بودجه کل مملکتی را بددهد بعد بودجه بایداول بودجه کل کشور و بودجه مملکتی را بددهد بعد بودجه جزء وزارت خانه ها را به مجلس تقدیم دارد با این ترتیب هم نظر کمیسیون بودجه عمل میشود وهم اصلاحات اساسی در مملکت میشود و هم اینکه يك بودجه های صحبیحی میگذرانیم و از اصول هم کاملاً منحرف نشده ایم و وظیفه نمایندگی را که رسیدگی بارقام جزء بودجه مملکت است رعایت کرده ایم

نایاب رئیس - آقای فرهودی.

فرهودی - کمیسیون بودجه واقعاً يك زحمت خیلی بزرگی را بگردن گرفته و میخواهد بودجه مملکتی را اصلاح کند ولی البته این زحمتی را که کمیسیون بعده گرفته است

و مأمهه تشکر میکنیم باید طوری باشد که به نتیجه صحیح بررسد و از اصول هم منحرف نشود عرض کنم که بودجه دقت

در ارقام کوچک و رسیدگی با قلام جزء کلیه وزارت خانه ها و سازمان کشور است و این از مختصات مجلس شورای ملی است

از آقای مهندس فریور راجع به بند ج رسیده است يکی دیگر ملحوظه بفرمائید در ممالک دیگر در انگلستان که يك مملکت دمکراتی است اصلادر پارلمان انگلستان کمیسیون بودجه ندارند فقط در موقع رسیدگی ببودجه رئیس مجلس جایش را میشود:

میکنم که بهترین طریقی است که ما میتوانیم طوری تهیه کنیم که این بودجه سرشق برای سال آتیه باشد و الا اگر میخواستیم مثل سالهای قبل بودجه را بگذرانیم سال آتیه هم بودجه نخواهیم داشت و تمنا میکنم که آقایان تصویب بفرمائند.

نایاب رئیس - اگر اجازه بفرمائید پیشنهادات دیگری هم که رسیده است قرائت بشود تا چنانچه اگر آقایان موافقت بفرمائند رأی گرفته شود (صحیح است) پیشنهادی از آقای مهندس فریور رسیده است قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم قسمت ب بطریق زیر اصلاح شود.

اعتبارات اضافی که در سال ۱۳۲۳ پیش بینی شده و تأخیر تصویب آنها ممکن است مضر باصلاحات کشور باشد کمیسیون بودجه گزارش آنرا در حدود اعتبارات پیشنهادی دولت طی لایحه مخصوص مجلس خواهد داد و پس از تصویب مجلس قابل پرداخت است.

نایاب رئیس - آقای مهندس فریور.

مهندس فریور - بنده توضیح را عرض کردم و چون مود قبول و موافقت آقای مخبار کمیسیون هم هست دیگر عرضی ندارم مقصود از این پیشنهاد این است که کمیسیون بودجه يك لایحه تهیه کند برای مخارج ضروری و بیاورد مجلس که در مجلس مورد تصویب واقع شود و بعداز آن قابل پرداخت باشد.

نایاب رئیس - آقای مخبار - موافقید.

نایاب رئیس - پیشنهادی هم از طرف آقای دکتر اعتبار و آقای مهندس فریور و آقای فرمانفرمائیان راجع به حذف بند دال ماده واحده رسیده قرائت میشود. (مهندس فریور - بلی).

- راجع ~~بنده~~ هم بوده است) بخشید يك پیشنهادی هم از آقای مهندس فریور راجع به بند ج رسیده است يکی دیگر از آقای طباطبائی هم پیشنهادی راجع بیند ج رسیده است

که قرائت میشود ممال آقای طباطبائی مقدم است. خوانده میشود:

این قصور در بیان بند و سایر رفاقتی بند بوده یا از نوشتن این گزارش یا از عدم توجه آنلاین هنوز آقایان میفرمایند که اختیار میدهیم به کمیسیون بودجه که بودجه هار اتصویب کند ما که همچو اختیاری اخواسته ایم که کمیسیون بودجه يك بودجه را تصویب کند و بدینه بدل داده است که کمیسیون حق داشته باشد يك جرح و تعدیلهایی بکند در بودجه هملاً آقای نراقی که خیلی علاقمند است این هم مذاکره میکردند راجع به اجرای قانون تعلیمات اجباری ما میتوانیم يك محلی پیدا کنیم و اضافه کنیم و برای اجرای قانون تعلیمات اجباری بدھیم بدولت اما اینکه میگویند دو ما من نمیتوانم همچو تعهدی را بگنم تادو ما شما هی فرمائید که بودجه کل هم تادو ما باید بند بند بند همیتوانم بند عرض کردم برای ۱۵ روز دیگر يك بودجه میآید و برای ده روز دیگر يك بودجه دیگر والانمیشود که تادو ما هم بودجه های باید آقا بودجه کل را بند تعهد میکنم اما يك قلم دیگر که خودش مادر کمیسیون بودجه موافق هستید بودجه اقتضای است و ما نمی توانیم تعهد کنیم که تا دو ما دیگر بتوانیم بودجه اقتضای را رسیدگی شده بیاوریم به مجلس بند همچو تعهدی را نمیتوانم بگنم.

نایاب رئیس - آقایان که با پیشنهاد آقای فرهودی موافقت دارند قیام بفرمائند (عده کمی برخاستند) قابل توجه نشد پیشنهادی هم در همین زمینه از طرف آقای دکتر کشاورز رسیده است اجازه میفرمائید قرائت شود و مختصر تفاوتی با پیشنهاد آقای فرهودی دارد. پیشنهاد آقای دکتر کشاورز را قرائت کنید:

(شرح زیر قرائت شد)

بنده پیشنهاد میکنم که در آخرین بند ج ماده واحده اضافه شود که اعتبار این ماده واحده نا آخر شهر بور ماه ۱۳۲۳ خواهد بود.

نایاب رئیس - آقای دکتر کشاورز.

دکتر کشاورز - ملاحظه بفرمائید اینکه بند پیشنهاد میکنم برای این ماده واحده مدت معینی تعیین شود از نظر اعتبار ماده واحده است همانطور که اغلب آقایان مخالفین

میدهد به رئیس کمیسیون و آن اسباب و آلاتی که علامت مخصوص میزد رئیس است آنرا هم از روی میز رئیس بر میدارند و نمایندگان همچو درجای خود هستند و در فرد فرد مواد بودجه در تمام ارقام بحث میکنند و نظر میدهند ولی این قسمت را هم پایستی در نظر بگیریم که بودجه های مملکت انگلستان مرتب شده است ولی در اینجا مطابق سوابقی که هست و تجربیاتی که حاصل شده آقایان که چند دوره و کمیل بوده اند میدانند که این طرز عملی نیست که تمام ارقام را رأی بگیریم این است که بند عرض میکنم که اساس اشکال بودجه تهیه آن از طرف دولت است که شده است و مانده است مطالعه کمیسیون بودجه و این مطالعه را هم که بنده الان پیشنهاد کردم که در ظرف دو ماه کمیسیون بودجه بکند و اول بودجه کل وبعد بودجه های جزء را بیاورد به مجلس و این برای این است که بودجه کل مملکتی از بودجه وزارت خانه ها تر کیب میشود ولی بودجه کل راهنمای باید بدهند برای اینکه در بودجه کل مملکتی ارقام و اعتباراتی است که جزء اعتمارات عمومی و اعتبارات دولت است و مربوط بوزارت خانه ای است بنابر این کمیسیون بودجه بایداول بودجه کل کشور و بودجه مملکتی را بددهد بعد بودجه جزء وزارت خانه ها را به مجلس تقدیم دارد با این ترتیب هم نظر کمیسیون بودجه عمل میشود وهم اصلاحات اساسی در مملکت میشود و هم اینکه يك بودجه های صحبیحی میگذرانیم و از اصول هم کاملاً منحرف نشده ایم و وظیفه نمایندگی را که رسیدگی بارقام جزء بودجه مملکت است رعایت کرده ایم

نایاب رئیس - آقای فرهودی.

فرهودی - کمیسیون بودجه واقعاً يك زحمت خیلی بزرگی را بگردن گرفته و میخواهد بودجه مملکتی را اصلاح کند ولی البته این زحمتی را که کمیسیون بعده گرفته است

و مأمهه تشکر میکنیم باید طوری باشد که به نتیجه صحیح بررسد و از اصول هم منحرف نشود عرض کنم که بودجه دقت در ارقام کوچک و رسیدگی با قلام جزء کلیه وزارت خانه ها و سازمان کشور است و این از مختصات مجلس شورای ملی است

از آقای مهندس فریور راجع به بند ج رسیده است يکی دیگر ملحوظه بفرمائید در ممالک دیگر در انگلستان که يك مملکت دمکراتی است اصلادر پارلمان انگلستان کمیسیون بودجه ندارند فقط در موقع رسیدگی ببودجه رئیس مجلس جایش را میشود:

قانون اساسی باوداده است که هیچ مقامی حق رسیدگی بودجه مملکتی را ندارد بهتر از مجلس شورای ملی از نظر میکند و این پیشنهادی که بنده کردم برای مدت بهمین جهت بود که دست دولت در این کار باز نباشد.

مخبر - بنده خیلی متأسفم که آقای دکتر کشاورز با هوش فوق العاده ای که دارند اینجا مخصوصاً تاختلط مبحث فرمودند برای اینکه ما این را مخصوصاً بمنظور اصل ۹۴ قانون اساسی که در آنجا ذکر میکند که هر گونه مالیاتی باشی با تصویب مجلس باشد یکی از جهانی که این لایحه را آوردهیم همین است اینکه فرمودید بمحض این ماده دولت مالیاتهای را که داشت میخواهد میگیرد هیچ همچو چیزی نیست دولت یک بودجه ای بشما داده است این مالیاتهای تمام از روی قانون است. مالیات بر درآمد است که قانون دارد، مالیاتهای دیگر، انحصارات تمام قانون دارد (دکتر کشاورز پس اجازه لازم ندارد بنده هم همین را میگویم) اجازه بدھید مطابق اصل ۹۴ قانون اساسی در هرسالی باید این اجازه را مجلس بدهد دولت هم مالیاتها را بگیرد مجبور هم هست بگیرد یعنی اگر هم نگیرد چرخهای مملکت لنگ میشود، اگر این مالیاتها را نگیرد این یک دوازدهم ها را از کجا میدهد. پس هر مالیاتی را که داش میخواهد نمیتواند بگیرد و مالیاتهای را که بمحض قانون است و از مجلس گذشته است میگیرد. و اما اینکه فرمودید مخراجی را هم که داش میخواهد میکند این هم نیست برای اینکه اگر آن قسمت دال باقی بود مطابق اسناد گذشته میتوانست از آن اعتبارات استفاده کنند ولی این قسمت دال را که حذف کرد این دیگر این توهم آقا هم از میان میرود حالا می فرمائید تا آخر شهریور بشود بنده عرض کردم یکی از مسائل مهم کارهای اقتصادی و بازار گانی ما است که بنده عرض میکنم ابدامقدور نیست که ماننا دو ماہ دیگر هم بتوانیم آنرا بدهیم برای اینکه بودجه های اقتصادی هم هنوز نیامده است اصل ضرب الاجلی هم که اینجا مجلس کرده است پائزدهم شهریور است پائزدهم شهریور باید بودجه ها را بکمیسیون بدهند دو سه ماه هم رادیو میشوند.

نایب رئیس - آقای دکتر راجع موضوع پیشنهادتان خواهش میکنم صحبت کنید.

دکتر کشاورز - نخیربنده راجع بسلب آزادی از مجلس شورای ملی صحبت میکنم. مقصود این است که این سلب آزادی از افراد کم کم طوری میشود که سلب آزادی از نمایندگان هم میشود و کیل را هم مانع از حرف زدن پشت رادیو میشوند.

نایب رئیس - آقای دکتر عرض کردم از موضوع خارج نشود.

دکتر کشاورز - خود و کیل هم اختیار مسلمی را که

و تعديل بوده است اینهم برخلاف قانون اساسی نیست برای اینکه شما اجازه نمیدهید جرح و تعديل بکنند و اجراب بکنند جرح و تعديل میکنند بعد گزارش را به مجلس میاورند روزی که به مجلس آورده میخواهید مخالفت کنند میخواهید موافقت کنید اکثریت پیدا کنید رد بکنید قانون اساسی کفته است این جرح و تعديل ها با مجلس است ماهم که نه گفتیم با مجلس نیست اگر کمیسیون بودجه تصویب کرد گزارش آن به مجلس میاید تا مجلس تصویب نکنند رسید ندارد.

نایب رئیس - رأی بگیریم؟

ایرج اسکندری - مسترد میکنم.

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای نرافی رسیده که بعرض مجلس میرسد:

پیشنهادیم که تبصره زیر بماده واحده افروده شود:

تبصره - کمیسیون بودجه باید در ظرف دو ماه از تصویب این قانون درباره هر یک از انحصارات دولتی گزارشی حاوی نکات زیر به مجلس تقدیم دارد.

۱ - مقدار محصول سالیانه جنس مورد انحصار.
۲ - هزینه دولت و میزان انتفاع دولت از آن انحصار

نایب رئیس - آقای نرافی

نرافی - یکی از موضوعات مهمی را که مردم انتظار داشتند مجلس حل خواهد کرد موضوع مشکل انحصارهای بود که در بعضی از موارد اسباب زحمت مردم و اسباب زحمت کشورشده است مثلاً انحصار پنبه آقایان میدانند در ۱۳۱۲ که دولت این پنبه را ضبط کرد و قبضه کرد مقدار محصولش مطابق دفاتری که خود دولت داشته است رسیده بود به چهل هزار تن ولی سال گذشته مقدار جمع آوری شده در تمام مملکت به هشتاد هزار تن رسیده است همینطور امسال مسلمان کمتر از این عاید خواهد شد در این موقع که ماحتاج هستیم ضروریات اولیه زندگی را از خارج وارد کنیم مجبوریم پنبه را برای کرباس و طناب و جوال از مالک دور دست وارد کنیم همینطور انحصارهای دیگر مثل انحصار توتون، مملکت ایران همیشه توتون صادر میکرده است ولی آقایان در روزنامه ها

لاقل طول میکشد که در کمیسیون بودجه های اقتصادی رسیدگی بشود، بودجه های اقتصادی غیر از بودجه های اداری است خیلی مهم است وقت زیاد لازم دارد بنابراین وقت غیر مقدور است و اینکه بنده اینجا عرض کنم بسیار خوب نا آخر شهریور ماه تقدیم میکنم چون برخلاف واقع است نمیتوانم چنین قولی را بدهم و بنده حداقل با پیشنهادهای آقای مهندس فریور موافقم.

دکتر کشاورز - بسیار خوب بنده مسترد میکنم

نایب رئیس - آقای اسکندری قسمت حذف ج و ب را مجلس موافقت نکرده ای پیشنهاد دیگری که فرمودید بعرض مجلس میرسد:

پیشنهاد آقای اسکندری
پیشنهاد میکنم از بند ج ماده واحده کامه جرح و تعديل حذف شود

نایب رئیس - آقای ایرج اسکندری

ایرج اسکندری - من اساساً همانطور که عرض کردم با تمام این گزارش مخالفم ولی حالا که می نینم اینجا کمیسیون بودجه مشغول جرح و تعديل هستند عقیده ام این است که این قسمت جرح و تعديل که در قسمت بند ج نوشته شده است مطابق قانون اساسی جرح و تعديل بودجه تغییر در وضع مالیانها رد و قبول عوارض و فروعات و همچنین میزی هایی که از طرف دولت اقدام میشود بایستی به تصویب مجلس شورای ملی باشد بنابراین این اختیار دادن بکمیسیون بودجه که از پیش خودش یجرح و تعديل لازم را بکند بنظر من این مخالف قانون اساسی است بنابراین برای رعایت قانون اساسی باید این جمله اولی گزارش حذف شود و کمان میکنم که مانع هم نداشته باشد برای اینکه مطابق قانون اساسی است و آقای مخبر هم چون بقانون اساسی وارد هستند موافقت میفرمایند.

مخبر - عرض کنم همین یک کلامه دیگر باقی مانده است که از این لایحه حذف کنیم تا لایحه بکلی ازین برود همین یک کامه را داردو اصل اساسی هم همین موضوع جرح

لازم نیست بودجه کل کشور جمعش بیکهزار و سی میلیون تومان است در بیکهزار و سی میلیون تومان بسهوالت میشود دو میلیون تومان تهیه کرد این است که خواهش میکنم با این پیشنهاد بنده که تکلفی هم نیست تکلیفی هم نیست موافقت بفرمائند.

مخبر - عرض کردم که اعضای کمیسیون همه همین نظر را دارند و شاید یکی از جهانی که اجازه خواسته اند برای

جرح و تعدیل همین است ولی جهتی که بنده نمیتوانم قبول

کنم این است که کمیسیون حذفش را قبول میکند برای

اینکه کم کردن را ما نمیتوانیم ولی اضافه کردن را دولت یا

وزیر مسئول باید اضافه بکند اضافه اعتبارات کشاورزی یا

فرهنگ باید با موافقت دولت باشد بنده آقا طمینان میدهم

بدون اینکه این پیشنهاد را آقابفرمائند هر نظری که باشد ما

در کمیسیون عملی میکنیم بعلاوه الان ما نمیتوانیم بدانیم

چقدر صرفه جوئی میکنیم آخر کم کردن وزیاد کردن هم کار

آسانی نیست این چند روزه مذاکرات زیادی شد که اگر

بنده اداره را منحل کردد بنده بیکار شدند باید بنده

فکری هم برای آنها کرد آنها را چطور باید مشغول کرد بنده

نظر بانی هم هست در کمیسیون که بنده نمیتوانم تذکر

بدهم بنده راههایی پیش بینی شده از حيث تقاضا از حيث

سایر کارها برای اینکه ترتیب کارها هم باید جامع باشد همه

جرا را بیایم والا نمیتوانیم برای خاطر بنده قسمت مشکلاتی

در بنده قسمت دیگر تهیه بکنیم من به آقا طمینان میدهم

که این نظر آقا کاملاً نامیں میشود برای اینکه در

کمیسیون هم مکرر این نظر گرفته شده که ما در بودجه ها

جرح و تعدیلی بکنیم آنوقت البته نظریه آقا هم کاملاً نامیں

خواهد شد.

ملک مدنی - اجازه میفرمائید؟

نایاب رئیس - آقای ملک مدنی بفرمائید.

ملک مدنی - عرض کنم نظر آقای نراقی نظر بسیار خوبی

است کمیسیون هم با این نظر موافقت میکند راجع بتعلیمات

عمومی در کمیسیون مذاکره شد کمیسیون حاضر است که

ممکن است در کمیسیون تشریف بیاورید بینمید و در مجلس هم وقتی مطرح میشود ممکن است سوال بفرمائید توضیح داده شود.

نایاب رئیس - نظر جنابعالی تأمین است آقای نراقی؟

نراقی - بنده یک مذاکراتی هم دارم

نایاب رئیس - نظر جنابعالی بایبانانی که فرمودند تأمین است آقا حالا اگر موافقت بفرمائید که محتاج رأی نیست پیشنهاد دیگری از آقای نراقی رسیده که قرائت میشود:

پیشنهاد میکنم تبصره زیر بماده واحده افزوده شود.

تبصره - بکمیسیون بودجه اختیار داده میشود در ضمن جرح و تعدیل بودجه کشور مبلغ لازم برای اجرای قانون

تعلیمات عمومی در سال ۱۳۲۳ منظور نماید

نایاب رئیس - آقای نراقی

نراقی - بنده متذکر هستم که نماینده حق پیشنهاد خرج ندارد بنده هم پیشنهاد خرجی نکرده ام پیشنهاد کرده ام که بکمیسیون بودجه اختیار داده شود در ضمن جرح و تعدیل بودجه کشور مبلغی را که برای اجرای تعلیمات عمومی در سال ۱۳۲۳ پیش بینی کرده است وزارت فرهنگ تأمین

بکند و منظور بکند آقای وزیر دارایی اگر خاطر شان باشد در موقع طرح برنامه دولت پشت همین توییون تعهد کردد که

مالمسال اجرا خواهیم کرد قانون تعلیمات اجباری را و آقای

نخست وزیر هم در مجمع فارغ التحصیل های دانشسرای عالی رسماً تعهد کردد. بنده رئیس دولت وقتی در بنده

موردي تعهد اخلاقی کردد باید پابند با آن تعهد شان باشند و اگر نتوانستند اجرا کنند میگویند خدا حافظ والا وزیر

را که نمیشود بیرونیش کرد اگر نتوانست کاری بکند خودش

میر و دعقم کارش نه اینکه بگوید چون دو میلیون نتوانستیم

تهیه کنیم در بودجه هزار میلیون تومانی برای فرهنگ از

این لحظه این وظیفه قانونی را امسال انجام ندادیم بموجب

قانون تعلیمات عمومی دولت مکلف بوده است امسال موجبات

اجرا قانون تعلیمات عمومی را فراهم کند دو میلیون و

چهارصد هزار تومان بیشتر برای اجرای این قانون امسال

ملاظه فرمودید که رئیس انحصار دخانیات اخیراً رفته بود بترا کیه و سه هزار تن نتون ازتر کیه خریده که حمل بشود با بامودن وسائل نقلیه با عدم وسیله باید این چیزهارا از خارج بخریم در صورتی که اگر خوب اداره بکنند یا اگر آزاد بود طبعاً بمزیان محصول سال قبل هم افزوده میشد و در این

موقع ما میتوانستیم بواسطه فروش اضافه ااش که مورد احتیاج دیبا است مقدار زیادی از ضروریات خودمان را تهیه کنیم و بودجه باین هنگفتی که الان دارد

میگذرد هیچ موردی پیدا نخواهد شد باید مجلس امعان نظری در مورد انحصارها بکند و برای هر انحصاری هم نمیشود یک لایحه علیحده تهیه کرد که ما القاء بکنیم

آقای نبوی چندی قبل یک طرحی برای الغاء و انحصار پیشنهاد کردند که در کمیسیونهاد فن شد. بنده پیشنهاد

بخواهند از جریان موضوعات مطلع بشوند در همان موقع ممکن است سوال بکنند که آقای مخبر کمیسیون با یکی تقاضی کنند که این رقم حذف شود یا در مورد پنهنه یا سایر

موارد بینظر بنده احتیاجی باین پیشنهاد نیست که کمیسیون برای هر یک از انحصارات یک گزارش علیحده بدهد و اگر هم بخواهند از جریان موضوعات مطلع بشوند در همان موقع از افراد کمیسیون که از جریان اطلاع دارند مطالب را عرض مجلس برسانند که مجلس مطلع و روشن باشد و البته قضایت با مجلس است و اگرچه آقای فاطمی توضیحات کافی دادند ولی این جنس مورد انحصار محصول سالیانه اش چقدر است مثلاً در مورد پنهنه ذکر بکند که محصول آن چند هزار تن

است فایده اش چقدر است فروشن چقدر است بیاید مجلس در شیخ بخت بشود اگر مجلس موافق شد که باقی باشد آن انحصار و اگر موافقت نکرد که ملکت از شر آن انحصار راحت خواهد شد.

ملک مدنی - اجازه می فرمائید؟

نایاب رئیس - آقای ملک مدنی بفرمائید.

ملک مدنی - موضوع انحصارات که آقای نراقی فرمودند

یک مطلبی است که در این دو ساله غالب در مجلس مورد بحث بوده و نظریات مختلفی راجع باینکه وجود این

انحصارات در این موقع ضرورت دارد و با خیر اظهار شده ولی آنچه که ما دیدیم تا بحال بچائی نرسیده است مخصوصاً لا یکه انحصار پنهنه سابقاً وقتی به مجلس آمد مجلس

قیافه موافق نشان نداد و در واقع نمیتوان گفت که از دستور خارج شد حالادر این موقعی که گزارش بودجه کل مملکتی و این اطلاعات را در دسترس مامیگذارد شما بطور خصوصی را مابه مجلس تقديم میکنیم ارقام در آمد انحصارات هم در

نایب رئیس - نظر آقایان تأمین شد.
نجومی - بله، مسترد میکنم.

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای آزادی رسیده است
خوانده میشود:
بنده پیشنهاد میکنم بند ه بشرح زیر بگزارش کمیسیون
بودجه الحق شود.

ه: بکمیسیون بودجه اجازه داده میشود که طبق لایحه
آبیاری کشور و لایحه تعليمات اجباری مصوب مجلس شورای
ملی اعتبار لازم را برای سال ۱۳۲۴ در بودجه منظور فرمایند

نایب رئیس - آقای آزادی

آزادی - یکی از نواقص کارهای اساسی مملکت که همیشه
مورد تذکر است و انتقاد میشود این است که مابرای اصلاحات
برنامه نداریم اگر بر نامه داشتیم میتوانستیم برای هر موضوعی
برنامه های ۵ ساله و ۱۰ ساله همانطور که سایر ممالک قدمهایی
بر میدارند ماهم برداریم. خوشبختانه در دوره گذشته دو قدم
اساسی برداشته شده که بر نامه اصلاحات کشور را در دو قسمت
معین میکند یکی برنامه آبیاری ده ساله کشور و یکی برنامه
تعلیمات اجباری راجع به موضوع تعليمات اجباری که آقای

نراقی بحث کردن بنده دیگر عرضی نمیکنم چون
آقای مخبر نظر شان را تأمین کردن اما در موضوع آبیاری
باز لازم است که تذکر بدhem خدمت آقایان که مهترین
کاریکه لازم است ما در این کشور عملی بکنیم موضوع
آبیاری است مملکت ما دریک فلات بی آبی واقع شده است
که همیشه قحطی و خشکسالی در اثر نبودن آب کافی ما را
نهدید میکند و ما باستی بوسیله صنعتی آب کافی ایجاد
کنیم که وسیله راحتی اهالی را فراهم کنیم و مملکت را ازین
بد بختی نجات بدیم امسال آقایان ملاحظه میفرمایند که

بواسطه نبودن آب در جنوب و در اغلب نقاط کشور مثل
محلات، ساووه و حتی قسمت شمال و غرب که آب زیاد لازم
ندارد دچار چه زحمتها و اشکالاتی شده و حتی قتلها و خویزیها
شده در اثر نداشتن آب و حتی شهر ان پایتخت مملکت
در اثر بی آبی دچار چه اشکالاتی شده است وزارت کشاورزی

از صرفه جوئی ها در درجه اول راجع بتعلیمات عمومی که
قانون هم گذشته و باید اجرا شود و بطوری که آقای مخبر
فرمودند برای اینکه خود آقای نراقی قانون باشند بنده هم
عرض میکنم که نظر آقایان تأمین میشود در کمیسیون موافقت
بفرمایند که همین مذاکرات آقای مخبر و بنده را در اینجا
انخواز سند بفرمایند ما در کمیسیون اینکار را میکنیم
خود جنابعالی در موقعش که ما خواستم جرح و تعدیلی
بکنیم تشریف بیاورید در کمیسیون با موافقت آقای کفیل
وزارت فرهنگ انشاء الله این نظریه آقا را تأمین میکنم
برای اینکه تمام اعضای کمیسیون با نظر آقاموافقتند.

نراقی - با اطمینان بفرمایشات آقایان بنده پیشنهاد
را فعلاً مسکوت میگذارم.

نایب رئیس - پیشنهاد آقای نجومی قرائت میشود:
بنده پیشنهاد میکنم سوپرا کسیونهای کمیسیون بودجه
در موقع رسیدگی ببودجه هر یک از وزارت خانه ها از آقایان
نمايند گان که عضو کمیسیون نیستند ولی اطلاع
بیشتری دارند دعوت نموده و نظریات آنان را مورد استفاده
قرار بدهند.

نایب رئیس - آقای نجومی اگر توضیحی دارید
بفرمایند.

نجومی - عرض کنم که بنده بد نظر این پیشنهاد را
کردم در درجه اول تخفیفی در پیشنهادات داده خواهد شد
در درجه دوم آقایانی که عضو کمیسیون نیستند. و ممکن
است راجع بیک موضوع اطلاعات بیشتری داشته باشند قبل
از اینکه گزارش تهیه شود حاضر بشوند در کمیسیون
پیشنهاداتی بدهند که بعد مجبور نشوند در مجلس پیشنهادانی
بکنند والبته این ترتیب کار را سبکتر میکند.

مخبر - متأسفانه همه آقایان مثل جنابعالی نیستند که
داوطلب باشند تشریف بیاورند البته این بسته بنظر خود
آقایان نمايند گان است هر یک از آقایان که نظری راجع
بوزارت خانه خاصی دارند تشریف بیاورند توضیحاتی بدهند
البته نظر آقایان راهم کمیسیون مورد توجه قرار خواهد داد.

نایب رئیس - آقای فرمانفرمائیان.

فرمانفرمائیان - بنده در اینجا مخصوصاً یک تذکری به
کمیسیون بودجه دارم که در دوره گذشته یعنی دوره سیزدهم
آن عمل را نکردن یعنی خود دکتر میلسپو در کمیسیون
بودجه موافق نشده این کار بشود و آن اینست که بنده
تذکر میدهم اگر اینکار را میکردن دیگر پیشنهاد بنده
مورد نداشت ولی نکردن و بنده این پیشنهاد را میکنم یکی
بودجه بنگاه کل راه آهن است که یک قلم خیلی درشتی که
پارسال در حدود صد میلیون تومان میشد این صد میلیون
تومان نه در جم منظور بود و نه در خرج اسمی از او دیده میشد
این صحیح نیست آقا این باید جزء درآمد کل مملکتی منظور
باشود هیچ معنی ندارد که یک بودجه کلی که بمجلس میآید
باز یک بودجه های فرعی و خانه خانه درست بکنیم یک بودجه
مال راه آهن باشد و یکی مال بنگاه دیگری این معنی ندارد
از این نقطه نظر است که بنده تذکر میدهم اگر آقایان این
کار را کمیسیون بودجه کرده است که پیشنهاد بنده مورد
ندازد اگر نکرده است که بنده تقاضا میکنم که اکثریت
مجلس موافقت بکنند که کمیسیون مکلف باشد اینکار را بکنند.
مخبر - عرض کنم که این نظر را کمیسیون داده و
اکثریت حاصل شده ولی بودجه های اقتصادی هنوز نرسیده
و تا ۱۵ شهریور باید برسد و اگر نظر آقا هم نبود ما جدیت
میکردیم همین منظور راعملی کنیم و ما بهمین ترتیب بودجه
را تنظیم میکنیم و بمجلس تقدیم میکنیم.

نایب رئیس - نظر جنابعالی تأمین است.

فرمانفرمائیان - بسیار خوب مسترد میکنم.

نایب رئیس - رأی گرفته میشود به ماده واحده با
اصلاحاتی که بعمل آمد آقایان که موافقت دارند ورقه سفید
میدهند.

(أخذ آراء بعمل آمد و بعد از استخراج نتیجه بقرار زیر
اعلام شد)

از چندی پیش متوجه این موضوع شد و یک برنامه ده ساله
معین کرد که دولتها موظف باشند که این کار را اجرا کنند
متأسفاً در بودجه سال ۱۳۲۲ این منظور تأمین نشده و با
اینکه وزارت کشاورزی هم در بودجه پیش بینی کرده بودند
وزارت دارای موافقت نکردن و گفتند موافقت نمیشود
بواسطه اینکه ماعتبار نداریم (مهندس فریور - امسال موافقت
کردند) اینست که بنده پیشنهاد کردم که چون مجلس شورای
ملی یکی از وظایف نظارت در اجرای قوانین است و اگر
این قوانین که از مجلس شورای ملی گذشته است دولت اجرا
نکند مجلس باید نظارت بکند و دولت را مكلف بکند که
اجرا کند بنابر این بنده پیشنهاد کردم که کمیسیون بودجه
اختیار داشته باشد که اگر اعتبار کافی برای سال ۱۳۲۳ راجع
با بیاری و سایر قسمهای دارند... این موضوع را منظور بکنند
حالا اگر آقای مخبر بفرمایند که این بسته بقبول دولت است
دولت این را پیشنهاد کرده است دولت این لایحه را آورده
و گذرانده و بازند کمیسیون بودجه نظارت بکند که این لایحه
اجرا شود.

مخبر - این منظور آقا حاصل شده منظور اولیشان قبل
حاصل شده و منظور دومشان هم همانطور که آقای مهندس
فریور پیشنهاد کردن هم مربوط بکشاورزی است هم مربوط
بفرهنگ است هم مربوط به بهداری است و البته در مواقعي
که بودجه ها تصویب می شود این اضافه اعتبارات هم منظور
خواهد شد.

نایب رئیس - آقای آزادی تأمین شد نظر شما؟

آزادی - بله، مسترد میکنم

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای فرمانفرمائیان رسیده

است که قرائت میشود:

پیشنهاد میشود که در آمدهای اقتصادی و راه آهن بروز
در عوائد کل معلوم باشد

ورقه سفید با اسم ۶۱ - ورقه کبود ۱۴ - ورقه سفید علامت امتناع بک .

نایب رئیس - عده حضار موقع اعلام رأی ۸۸ با کثریت ۶۱ رأی موافق در مقابل ۱۴ رأی مخالف و یک رأی ممتنع تصویب شد حالاً اگر آقایان اجازه میفرمایند لایحه مربوط بهداری مطرح میشود .

فرخ - بنده مخالف آقا .
نایب رئیس - بفرمائید .

فرخ - لایحه بهداری آخر وقت است و مقداری وقت مجلس را خواهد گرفت یکی دوم موضوع است که بایستی بعرض مجلس برسد این موضوعها چیزی نیست ممکنست که بعد مطرح بشود .

نائب رئیس - برای آقامجال و فرست خواهد بود که بعد از طرح این لایحه فرمایش خودتان را بعرض مجلس بررسانید آقای نبوی فرمایشی داشتید ؟

نبوی - بنده معتقدم که هر چه بترتیب در دستور قرار داده میشود بهمان ترتیب هم باید مطرح شده و مذاکره شود اگر هر روز دستور را عوض کنند البته بنتیجه نمیرسم یکی از موضوعات مهمه طرح مربوط بغله است که یک قسم از آن مقصود حاصل شده است و یک قسم آن که مربوط بنان و آرد است آن در درجه اول است استدعا میکنم بفرمائید اول آن لایحه را مطرح کنند بعد بایحه بهداری میرسم چند لایحه قانونی مهم دیگر هم است که وزارت جنگ به آنها احتیاج شدیددارد و دو ماه است که جزء دستور گذاشته شده است و تا کنون مطرح نشده الان وقت هم کافی نیست ۵ دقیقه بیشتر بظاهر نمانده است و این لایحه بهداری هم

اسامی موافقین - آقایان : هاشمی - خبر فرمند - دولت آبادی - ذکاری - سرتیپ زاده - مقدم - فرود - تهرانی - دکتر مجتبی حاذقی - دکتر کیان - خلعت بری - گلداری - اسکندری - دکتر آقایان - سنتنجری - ابوالحسن صادقی - طوسی - گرگانی - حبدر علی امامی مهدی عدل - شکر الله صفوي - عباس مسعودی - خلبان دشتی - دکتر زنگنه - مهندس فریور - ذوالفقاری - دکتر طاهری - آمینی - اردلان نبوی - دکتر معاون - مجتبی انصاری - مراداریه - دکتر شفق - دکتر اعتبار - دکتر معظمی - مسان - خواجه نصیری - فاطمی - عاری - مهندس پناهی - محمد تقی اسعد - صدریه - صدر فاضنی - محسن انصار صادقی - جلیلی - نیمروزی - نرافی - فرمانفرما مائیان - گبو - مرآت اسفندیاری ملک مدنی - امیر ابراهیمی - مؤید ثابتی - تیمور ناش - کاظمی - دهستانی - چال امامی - فولادوند - بهادری اسامی مخالفین - آقایان : رفیعی - دکتر مصدق - محمد بطاطابائی - رضا تجدد - بروین گنابادی - فرخ - ایرج اسکندری - کام بخش شهاب فردوسی - دکتر کشاورز - دکتر رادمیش - فداکار - فیروز آبادی - اردشیش اوانسپانس .

[۱۱ - موقع و دستور جلسه آقایه - ختم جلسه]
نایب رئیس - اگر اجازه میفرمایید جلسه را ختم کنیم جلسه آقایه پس فردا روز سه شنبه دستور هم طرح اعتبارنامه آقای تیموری و بعد هم لایحه وزارت بهداری .

[مجلس نیست دقیقه بعد از ظهر ختم شد]
نایب رئیس مجلس شورای ملی - آمیر تیمور

باید اول توضیح بدهم آقایانیکه طرفدار تشکیل مجلس هستند در اول وقتی که مقر رسد شرطی هم داشت آن شرط این بود که مقامن ظهر جلسه ختم شود البته وقتی که از طرفی از ساعت نه و نیم شروع بفرمائید تایل و نیم بعد از ظهر هم نمیشود کار کنیم از اینجهت بنده این پیشنهاد را کردم که جلسه ختم شود .

امروز تمام نخواهد شد و اکثریت هم نیست پس اجازه بدهید که آنها مطرح شود .

نایب رئیس - متأسفانه اکثریت نیست بفرمائید که نشریف بیاورند .

۱۰ - تقدیم یک فقره طرح قانونی از طرف آقای دکتر شفق]

نایب رئیس - آقای دکتر شفق فرمایشی دارد آقا ؟
دکتر شفق - آقایان سابقه دارند که در باب صحبت از اعتبارنامه های بعضی از آقایان نمایندگان در باب تفسیر اصل هفتم قانون اساسی اختلاف نظری بود در این باب پیشنهادی تهیه شده است که در حدود ۵۴ نفر از آقایان نمایندگان امضا فرمودند تقدیم میدارم که تصمیمی اتخاذ شود

نایب رئیس - چون عده کافی نیست برای اخذ رأی به

کمیسیون ارجاع میشود آقای دولت آبادی طرحی را هم

که شما تقدیم کرده بودید اگر موافقت بفرمائید بکمیسیون ارجاع میشود .

علمه از نمایندگان - عده کافی نیست

نایب رئیس - پیشنهادی از آقای هاشمی برای ختم جلسه رسیده است اگر آقایان موافقت بفرمائند پیشنهاد آقای هاشمی بعرض مجلس برسد بنده خواهش میکنم در اولین فرست آقایان موافقت بفرمائند شعبه ها تشکیل بشود راجع بطرح تقدیمی آقای طوسی که مورد موافقت قرار گرفته است که از هر شعبه دو نفر برای رسیدگی با آن طرح تعیین بشود و این کمیسیون تشکیل بشود (صحیح است) حالاً پیشنهاد آقای هاشمی قرائت میشود ...

حاذقی - بنده مخالف -

هاشمی - بنده پیشنهاد دهنده راجع بختم جلسه هستم

قانون

حدود اختیارات کمیسیون بودجه مجلس شورای ملی در مورد

رسیدگی به بودجه های سال ۱۳۲۳ کل کشور

ماده واحده - الف - مجلس شورای ملی اجازه میدهد که تا موقع تصویب قطعی بودجه سال ۱۳۲۳ در آمد های پیش بینی شده دولت در بودجه تقدیمی برای سال منزبور وصول شود.

ب - اعتبارات اضافی که در بودجه ۱۳۲۳ پیش بینی شده و تأخیر تصویب آنها ممکن است مضر باصلاحات کشور باشد کمیسیون بودجه گزارش آنرا در حدود اعتبارات پیشنهادی دولت طی لایحه مخصوصی بمجلس خواهد داد و پس از تصویب مجلس قابل پرداخت است.

ج - بکمیسیون بودجه اجازه داده میشود که در بودجه های تفصیلی پیشنهاد شده از طرف دولت جرح و تعديل های لازم را ننماید و بودجه هر وزارتتخانه را تحت یک ماده بضمیمه صورت جزء برای تصویب بمجلس شورای ملی تقدیم نماید و پس از تصویب تمام بودجه های تفصیلی بودجه کل کشور را که شامل درآمد و هزینه مملکتی باشد تنظیم و بتصویب مجلس شورای ملی برساند.

این قانون که مشتمل بر یک ماده است در جلسه بیست و دوم امرداد ماه یکهزار و سیصد و بیست و سه بتصویب مجلس شورای ملی رسید.

رئیس مجلس شورای ملی - سید محمد صادق طبا طبائی.